

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/321/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1618200370
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexandra Hanusová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1618200370.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Alexandry Hanusovej a sudcov JUDr. Romana Bolebrucha a Mgr. Patricie Skotnickej v spore žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpeného advokátkou JUDr. Barborou Korenecovou, Slnecná 3, Malinovo, proti žalovanej: K. J.N., C. Q. XXX, V. U. XXX,XX E. I. N., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Malacky č.k. 30Csp/6/2018-38 zo dňa 23.8.2018, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v súvisiacej časti o náhrade trov konania potvrdzuje.

Žalovanej nepriznáva proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť uhradiť žalobcovi 398,38 eura s úrokom z omeškania 5 % ročne z 398,38 eura od 7.1.2002 do zaplatenia a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Žalobcovi priznal náhradu 29,12 % trov konania.

2. Žalobca sa žalobou zo 6.2.2018 domáhal zaplatenia 617,11 eura spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne z 617,11 eura od 7.1.2002 do zaplatenia ako náhrady škody spôsobenej trestným činom žalovanou. Súd prvej inštancie uviedol, že z trestného rozkazu Okresného súdu Malacky č.k. 3T/82/2015 z 28.7.2016, právoplatného 18.8.2016 zistil, že žalovaná bola uznaná vinnou zo spáchania pokračovacieho trestného činu úverového podvodu tým, že 3.12.2001 uzatvorila so žalobcom zmluvu o úvere č. XXXXXXXX, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver 398,33 eura (ďalej len „zmluva“), ktorý však doposiaľ neuhradila, pričom pri uzatváraní zmluvy predložila potvrdenie o výške príjmu spoločnosti, kde nikdy nepracovala, čím spôsobila žalobcovi škodu 398,33 eura. Žalobca bol s nárokom na náhradu škody odkázaný na občianske súdne konanie. Súd prvej inštancie ďalej zo zmluvy zistil, že žalobca poskytol žalovanej úver 12 000,- Sk (398,35 eura) za odplatu 6 590,- Sk (218,76 eura). Žalovaná sa zaviazala vrátiť žalobcovi spolu 18 590,- Sk (617,11 eura) v 13 dvojtýždňových splátkach po 1 430,- Sk (47,47 eura) počnúc dňom 17.12.2001. Taktiež zistil, že zmluva neobsahuje výšku ročnej percentuálnej miery nákladov a ani priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov. Žalovaná neuhradila žiadnu splátku úveru a preto žalobca pristúpil k zosplatneniu úveru ku dňu 7.1.2002.

3. Súd prvej inštancie mal vykonaným dokazovaním za preukázané, že žalobcovi vznikla škoda (škoda na majetku). Z trestného rozkazu Okresného súdu Malacky č.k. 3T/82/2015 z 28.7.2016 mal preukázané porušenie právnej povinnosti žalovanej, ktorá spáchala prečin úverového podvodu. Konštatoval, že v občianskoprávnej rovine žalovaná porušila ustanovenie § 415 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí. Z uvedeného trestného rozkazu mal za preukázané aj to, že

v dôsledku konania žalovanej došlo ku škode na majetku žalobcu, mal teda za preukázanú aj príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a porušením právnej povinnosti žalovanej, pričom mal preukázané aj zavinenie žalovanej, ktorá svoju vinu priznala.

4. Súd prvej inštancie sa zaoberal určením výšky škody a dospel k záveru, že zmluva uzavretá medzi stranami neobsahuje všetky náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere tak, ako ich určuje ustanovenie § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1986/71/>> o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 258/2001 Z.z.“) a to uvedenie údaju o ročnej percentuálnej miere nákladov (§ 4 ods. 2 písm. g) zákona). Vzhľadom na absenciu tejto náležitosti s poukazom na ustanovenie § 4 ods. 2 písm. g) zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, považoval úver za bezúročný a bez poplatkov. Keďže žalobca poskytol žalovanej úver 398,35 eura a žalovaná neuhradila žiadnu splátku úveru ani len čiastočne, žalobca mal vzhľadom na konštatovanú bezúročnosť a bezpoplatkovosť ním poskytnutého úveru voči žalovanej nárok na náhradu škody 398,35 eura s príslušenstvom. Vo zvyšnej časti žalobu s poukazom na ustanovenia § 415 a § 420 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, § 2 ods. 1 písm. a), písm. b), § 3 ods. 1, ods. 2 a § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. a § 497 Obchodného zákonníka zamietol. Nakoľko žalovaná bola v omeškaní s plnením peňažného dlhu, priznal žalobcovi aj úroky z omeškania 5 % ročne z 398,35 eura od 7.1.2002 do zaplatenia. Pri určení výšky úrokov z omeškania vychádzal zo znenia žalobného petitu, ktorým bol viazaný, i keď žalobca mal nárok na vyšší úrok z omeškania v zmysle ustanovenia § 3 ods. 1 nariadenia č. 87/1995 Z.z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, podľa ktorého diskontná sadzba Národnej banky Slovenska ku dňu omeškania 7.1.2002 bola 7,75 %. Žalobcovi priznal úroky z omeškania od 7.1.2002, teda odo dňa vyhlásenia úveru za predčasne splatný. O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 2 CSP v spojení s jeho § 256 ods. 1. Žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia zaplatenia 617,11 eura a bol úspešný v časti 398,35 eura, čo z celkovej uplatnenej sumy predstavuje 64,56 %, žalovaná mala úspech 35,44 %, žalobcovi preto súd prvej inštancie priznal nárok na náhradu trov konania vo výške rozdielu úspechu, t.j. v rozsahu 29,12 %.

5. Proti rozsudku v zamietajúcej časti a časti náhrady trov konania podal žalobca odvolanie a žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Bol toho názoru, že posudzovanie zmluvy z hľadiska absencie obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako aj z hľadiska neprijateľných zmluvných podmienok, nie je správne. Nedomáhal sa totiž dlžnej sumy na základe zmluvy, ale ako náhrady škody spôsobenej úmyselným trestným činom žalovanej. Podľa neho pri trestnom čine úverového podvodu nie je škodou len suma rovnajúca sa výške poskytnutého úveru, ale aj odplata za poskytnutie úveru a ďalšie záväzky, ktoré vznikli v dôsledku omeškania dlžníka, na ktoré mal ako poškodený vzhľadom na okolnosti (dojednaný úrok, zákonný úrok z omeškania, zmluvná pokuta) nárok alebo ktoré mohol odôvodnene dosiahnuť. Mal tiež za to, že v trestnom konaní a aj v civilnom konaní dostatočne preukázal, že ak by ho žalovaná neuviedla do omylu v otázke splnenia úverových podmienok neuzavrel by s ňou zmluvu, neposkytol jej úver a nedošlo by ani k vzniku škody v jeho majetkovej sfére. Peňažné prostriedky, ktoré poskytol žalovanej na základe zmluvy by vzhľadom na okolnosti a svoje pomery mohol poskytnúť inému klientovi, ktorý by svoje záväzky plnil riadne a včas, t.j. mohol odôvodnene dosiahnuť zisk. Odkázal na nález Ústavného súdu SR zo dňa 23.11.2011 sp. zn. I. ÚS 269/2011, podľa ktorého rozsah viazanosti všeobecného súdu rozsudkom vydaným v trestnom konaní pri rozhodovaní v občianskom súdnom konaní v prípadoch, v ktorých sa zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu zhodujú s okolnosťami relevantnými, resp. podstatnými pre rozhodnutie v občianskoprávnom konaní, nemožno obmedziť len na závery o protiprávnom konaní, t.j. o spáchaní trestného činu, a treba brať za relevantné aj závery o tom, kto spáchal. Zároveň uviedol, že v predmetnom konaní nie je vhodné poskytovať zvýšenú ochranu strane sporu (žalovanej), ktorá svojim konaním porušila nie len ustanovenia zmluvy, ale aj zásadu dobrých mravov, predpisy Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka a dokonca sa dopustila trestného činu, ktorým mu spôsobila škodu. Opačný postup (poskytnutie ochrany žalovanej) by mal podľa jeho názoru za následok porušenie princípov všeobecnej spravodlivosti, porušenie princípov na ktorých je postavený CSP a výsledkom tohto postupu by nebolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúcich stav a poznatky právnej náuky.

6. Žalovaná sa k odvolaniu nevyjadrila.

7. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v napadnutej časti, prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP a contrario a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu dôvodné nie je. Odvolací súd rozsudok verejne vyhlásil dňa 27.6.2019 (§ 378 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 CSP).

8. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach odvolací súd potvrdil, pretože je vo výroku vecne správny a nakoľko sa v celom rozsahu stotožňuje s jeho odôvodnením, konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 387 ods. 1 a ods. 2 CSP).

9. Podľa ustanovenia § 415 Občianskeho zákonníka každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

10. Podľa ustanovenia § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

11. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie, ktorým zamietol žalobu v časti o zaplatenie 218,73 eura s príslušenstvom správne vychádzal z toho, že žalobcovi vznikla trestným činom žalovanej škoda len vo výške 398,38 eura, čo predstavuje plnenie, ktoré by bola povinná poskytnúť žalobcovi na základe uzavretej zmluvy v prípade, ak by uzavretím tejto zmluvy nespáchala trestný čin.

12. Ustálená judikatúra skutočnou škodou (damnum emergens) rozumie majetkovú ujmu, ktorá spočíva v zmenšení majetku poškodeného a je objektívne vyjadriteľná všeobecným ekvivalentom, t.j. peniazmi. Ide v podstate o vyjadrenie rozdielu v hodnote poškodeného majetku pred spôsobením škody a po spôsobení škody na veci (R 55/1971).

13. Žalobca v odvolaní namietal, že v prípade spáchania trestného činu úverového podvodu škodou nie je len suma rovnajúca sa výške poskytnutého úveru, ale aj odplata za poskytnutie úveru a ďalšie záväzky, ktoré vznikli dlžníkovi v dôsledku omeškania so splácaním úveru, na ktoré žalobca ako poškodený mal vzhľadom na okolnosti (dojednaný úrok, zákonný úrok z omeškania, zmluvná pokuta) nárok alebo ktoré mohol odôvodnene dosiahnuť. Odvolací súd tento jeho názor nespochybnuje, nakoľko je zrejmé, že žalobca sa okrem priznanej náhrady skutočnej škody, podanou žalobou v zamietnutej časti domáhal ušlého zisku ? lucrum cessans, ktorý predstavuje to, čo poškodenému ušlo v dôsledku spôsobenia škody; inak povedané, že v dôsledku spôsobenia škody nedošlo k zväčšeniu (rozmnoženiu) majetku, hoci sa to pri predpokladanej činnosti dalo očakávať.

14. Súd prvej inštancie pri skúmaní predpokladov zodpovednosti žalovanej za škodu spôsobenú trestným činom žalobcovi správne pri zisťovaní výšky škody posudzoval zmluvu uzavretú stranami podľa zákona č. 258/2001 Z.z., pretože bolo potrebné zistiť na čo by mal žalobca v prípade platne uzavretej zmluvy o úvere nárok, teda čo by mohol pri riadnom plnení zmluvy získať. Záver súdu prvej inštancie, že z uzavretej zmluvy by si žalobca mohol úspešne uplatniť len vrátenie istiny, pretože v dôsledku chýbajúcich náležitostí zmluvy stanovených ustanovením § 4 ods. 2 písm. g) zákona č. 258/2001 Z.z., bolo potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov, je správny.

15. K tvrdeniu žalobcu v odvolaní, že v konaní preukázal, že ak by ho žalovaná neuviedla do omylu v otázke splnenia úverových podmienok, nedošlo by k uzavretiu zmluvy, ani k poskytnutiu úveru a ani k vzniku škody v jeho majetkovej sfére a peňažné prostriedky, ktoré poskytol žalovanej mohol poskytnúť inému klientovi, ktorý by svoje záväzky plnil riadne a včas, t.j. mohol dosiahnuť zisk, odvolací súd poukazuje na to, že ide o nové tvrdenia, ktorými odôvodňuje žalobu a na takéto novoty v odvolacom konaní nie je možné podľa ustanovenia § 366 CSP prihliadať. Napriek uvedenému odvolací súd k tomuto poukazuje na svoj záver, že ak by aj žalobca za rovnakých podmienok poskytol úver iným klientom, išlo by o úver, ktorý by bol bezúročný a bez poplatkov, takže by nezískal tvrdený zisk.

16. Aj keď nebol dôvod v konaní poskytovať zvýšenú ochranu žalovanej ako spotrebiteľke, ktorá v súvislosti s uzavretím zmluvy spáchala trestný čin, tak ako to tvrdil žalobca, skutočnosť, že zmluva neobsahovala údaje vyžadované zákonom, v dôsledku čoho by bol úver bezúročný a bez poplatkov, zavinil žalobca ako dodávateľ, ktorý vypracoval predmetnú zmluvu a jeho odvolanie teda neobsahovalo žiadne relevantné skutočnosti, ktorými by preukázal nesprávnosť rozsudku súdu prvej inštancie v jeho zamietajúcej časti. Vzhľadom na to, že odvolací súd nepovažoval ním uvádzané tvrdenia za také, ktoré by svojou relevanciou boli spôsobilé prívodiť zmenu napadnutého rozhodnutia, rozsudok súdu prvej

inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania, ako vecne správny v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

17. Odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov odvolacieho konania podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s jeho § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 tak, že žalovanej, ktorá mala vo veci úspech, nepriznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pretože jej v konaní žiadne nevznikli.

18. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).